

noduché, jež může vykonávati kdokoli beze zvláštního vzdělání a beze zvláštní způsobilosti. Okolnost, že žalobce byl za svou činnost zodpověden žalované pokladně po stránce finanční, že totiž ručil ji za škodu, kterou by jí byl způsobil zaviněně nesprávným plněním povinností služebních, nemění na tom ničeho; zodpovědnost takovou má podle §u 1295 obč. zák. každý zřízenec vůči svému zaměstnavateli. Že by byl měl žalobce nějaké nadřízené postavení nad osobami, jeho doзору podléhajícími, nelze ze skutkových zjištění vyvozovati; pouhým dozorem nenabyl nadřízeného postavení na nimi, neboť nebyl to dozor nad zřízením žalované pokladny. Předpisů zákona o obchodních pomocnících tedy nelze zde užiti. Žalobce tvrdí v dovolacím spisu, že v §u 2 tohoto zákona uvedeni jsou zaměstnanci nemocenských pokladen výslovně mezi osobami, na něž působnost zákona tohoto se vztahuje, ale to není správné v tomto všeobecném znění, nýbrž jen s omezením, vysloveným v úvodu §u 2, totiž jen, pokud jde o zaměstnance, kteří jsou určeni výhradně ke konání služeb kupeckých, nebo vyšších neobchodních (nekupeckých). Poněvadž žalobce přijat byl do služeb žalované pokladny na denní plat a umluveno bylo, že může býti kdykoli bez výpovědi hned propuštěn, není jeho propuštění, nastalé dne 1. září 1923, v rozporu ani s občanským zákonem a žalobce nemá nároku na mzdu za další dobu podle §u 1162 b) obč. zák., neboť podle §u 1159 obč. zák. lze dáti výpověď kdykoli pro následující den, jestliže při služebním poměru, jehož předmětem nejsou služby vyššího druhu, úplata vyměřena jest podle dní. Že žalobce byl u žalované pokladny zaměstnán skoro 3 roky, jest vzhledem na toto ustanovení §u 1159 obč. zák., nedůležité; předpisu tohoto §u 1159 o výpovědi týdně, dané prvního pracovního dne v týdnu pro konec týdne tohoto, nelze užiti, poněvadž není ani zjištěno ani tvrzeno, že, jak tento předpis předpokládá, služební poměr žalobcův k žalované pokladně byl hlavním působištěm výdělečné činnosti jeho. Ustanovení §u 1159 a) obč. zák. rovněž nelze užiti, poněvadž není zde podmínek, v něm uvedených.

Čís. 4081.

Kolísaly-li ceny věcí, jež byl žalovaný povinen vrátiti, ale svou vinou vrátiti nemůže, v době, kdy bylo žádáno za jich vrácení až do rozsudku první stolice o žalobě na náhradu škody, jest přičknouti náhradu dle vyšší ceny v době, kdy bylo žádáno jich vrácení.

(Rozh. ze dne 31. července 1924 Rv I 649/24.)

Odchází do válečné služby vojenské, půjčil žalobce žalované k užívání řadu věcí. V roce 1919 žádal žalobce na žalované vrácení půjčených věcí, žalovaná však věci před tím prodala. Žalobě o náhradu škody vyhověl procesní soud první stolice rozsudkem ze dne 20. prosince 1923, vzav za základ výpočtu výše škody cenu věcí v době, kdy žalobce žádal jich vrácení. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného potud, že vzal za základ cenu v době rozsudku soudu první stolice. Nejvyšší soud k žalobcovu dovolání obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolání jest odůvodněno, pokud s hlediska Šu 503 čís. 4 c. ř. s. vytýká odvolacímu soudu nesprávné rozřešení sporu co do výše žádané náhrady škody. Kdežto totiž soud první stolice výši škody posuzoval podle cen v době, kdy žalobce věci žádal zpět, tedy z jara roku 1919, vzal odvolací soud za základ určení škody podle Šu 273 c. ř. s. nižší ceny z doby, do které spadá prohlášení rozsudku, tedy ceny roku 1923. Jeho názoru nelze přisvědčiti. Je sice pravda, že peněžitou náhradu za věc dlužno při vzestupu cen poskytnouti podle hodnoty, jakou měla věc v čase vynesení rozsudku první stolice (čís. 903 sb. n. s.), ale tato zásada platí právě jen při vzestupu cen, stoupají-li totiž ceny nepřetržitě neb dostoupily alespoň ode dne škody největší výši v den prohlášení rozsudku. Pakliže však ceny kolísaly, takže nejvyšší stupeň dovršily přede dnem prohlášení rozsudku, ale do tohoto dne zase klesly, nutno škodujícímu přiznati nárok na náhradu škody podle §§ 1323, 1324, 1331 obč. zák. — § 1332 obč. zák. nepřichází v tomto sporu vůbec v úvahu — platí jiná zásada. Škodující má podle §§ 1323, 1324 a 1331 obč. zák. proti škůdci nárok, aby mu, nemůže-li jako v tomto případě býti vše zase uvedeno v předešlý stav, bylo dáno plné zadostiučinění, t. j., aby mu byl nahrazen kromě škody skutečné také ušlý zisk. Tento nárok vzniká a jest splatným ihned v době poškození činu, neboť zákon (§ 1297 obč. zák.) nečiní jej závislým na splnění nějaké podmínky nebo projití nějaké lhůty. Je tudíž škůdce od okamžiku činu v prodlení. Stihá ho proto nebezpečí povinného plnění, zejména i nebezpečí stoupnutí cen u věcí, jež má poškozenému vrátiti, kdežto pokles cen po nastalé úpravě není mu na prospěch. Zvýšení ceny poškozeného předmětu bylo by bývalo ziskem škodujícího, kdyby byl povinný včas plnil, jeho prodlením ušel žalobci tento zisk, musí jej dlužník proto nahraditi. Nezáleží na tom, že od té doby cena předmětu zase klesla, neboť nemůže žalobce tím pozbyti nároku již nabytého a přičilo by se zásadám spravedlnosti, by otálející dlužník prodlením na újmu poškozeného získal. Jest proto rozsudek odvolacího soudu na omylu, má-li za to, že bylo při určení škody vycházeti z cen podle doby prohlášení rozsudku první stolice a právem vzal soud první stolice za základ vyšší ceny, které platily v roce 1919, kdy žalobce žádal věci zpět.

Čís. 4082.

Závodní výbory (zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 330 sb. z. a n.).

Propuštění člena (náhradníka) závodního výboru jest bezúčinným, nebyl-li k němu dán souhlas rozhodčí komisi. V tom, že zaměstnanec našel si zaměstnání jinde, nelze ještě spatřovati jeho souhlas s propuštěním.

(Rozh. ze dne 5. srpna 1924, Rv I 1133/24.)

Žalobce byl náhradníkem závodního výboru žalované firmy, u níž byl zaměstnán jako dělník. Byv propuštěn domáhal se nejprve rozhodnutí rozhodčí komise, jež se však prohlásila nepřislušnou. majíc